

Doložka vybraných vplyvov

1. Základné údaje	
Názov materiálu	
Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony	
Predkladateľ (a spolupredkladateľ)	
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky	
Charakter predkladaného materiálu	☐ Materiál nelegislatívnej povahy
	☒ Materiál legislatívnej povahy
	☐ Transpozícia práva EÚ
<i>V prípade transpozície uveďte zoznam transponovaných predpisov:</i>	
Termín začiatku a ukončenia PPK	
Predpokladaný termín predloženia na pripomienkové konanie	Október 2021
Predpokladaný termín začiatku a ukončenia ZP**	
Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR*	December 2021
2. Definovanie problému	
Cieľom návrhu je riešenie týchto oblastí: <ul style="list-style-type: none"> - komplikovaný a neefektívny systém riadenia vysokých škôl, - neefektívne rozlišovanie štandardnej dĺžky štúdia podľa toho, či sa študijný program uskutočňuje v dennej forme štúdia alebo v externej forme štúdia, - stagnácia úrovne poskytovania vysokoškolského vzdelávania, - zastaraný systém funkcie docentov a profesorov, - netransparentnosť v procese voľby rektora a nerefektovanie na skutočné potreby príslušnej vysokej školy, - nedostatočné financovanie vysokého školstva, resp. poskytovanie rovnakého objemu finančných prostriedkov bez ohľadu na kvalitu poskytovania vysokoškolského vzdelania a plnenie merateľných ukazovateľov kvality poskytovania vysokoškolského vzdelávania, - trieštenie vysokých škôl. 	
3. Ciele a výsledný stav	
Návrhom zákona sa sleduje najmä: <ul style="list-style-type: none"> - zefektívnenie riadenia vysokých škôl cez uvoľnenie ich riadenia smerom dovnútra a zároveň profesionalizácia správnych rád verejných vysokých škôl v záujme vyváženia síl v súlade s optikou „controls and balances“, - zjednotenie štandardnej dĺžky študijných programov v dennej forme a externej forme na prvom stupni, druhom stupni a študijných programov spájajúcich prvý stupeň a druhý stupeň, - zavedenie tzv. „výkonnostných zmlúv“ s cieľom poskytovania finančných prostriedkov vysokým školám spĺňajúcim merateľné kritéria na poskytovanie vysokoškolského vzdelávania, - zmena funkcie docentov a profesorov na funkčné miesta s cieľom „prílevu“ nových vzdelávacích kapacít zo zahraničia (v dôsledku odstránenia podmienky získania titulu „docent“ alebo „profesor“), - úprava procesu voľby rektora a zavedenie nového prvku voľby – verejného vypočutia, čím sa má zvýšiť informovanosť širšej verejnosti o kandidátoch na rektora a ich slabých stránkach a silných stránkach. 	
4. Dotknuté subjekty	
Vysoké školy, študenti, zamestnanci vysokých škôl.	
5. Alternatívne riešenia	

Alternatívnym riešením je nulový variant, t. j. neprijatie právneho predpisu, čo by znamenalo, že systém riadenia vysokých škôl by zostal neefektívny, štandardná dĺžka štúdia študijných programov by bola naďalej rôzna podľa formy štúdia, úroveň vysokoškolského vzdelávania by nedostala nový impulz na pokrok, prvky transparentnosti v procesoch na akademickej pôde by sa neaplikovali a financovanie verejných vysokých škôl by naďalej nereflektovalo kvalitu poskytovania vysokoškolského vzdelávania.

6. Vykonávacie predpisy

Predpokladá sa prijatie/zmena vykonávacích predpisov?

Áno

Nie

Ak áno, uveďte ktoré oblasti budú nimi upravené, resp. ktorých vykonávacích predpisov sa zmena dotkne:

7. Transpozícia práva EÚ

Bezpredmetné

8. Preskúmanie účelnosti

K Čl. I

a) **identifikácia problému**, kvôli ktorému bol právny predpis vytvorený,

- riadenie vysokých škôl je nepružné s príliš mnohými úrovňami (rektorát – fakulty – iné zložky), ktoré sú definované priamo v zákone
- štandardná dĺžka štúdia denných a externých foriem štúdia je rozdielna
- kvalita poskytovania vysokoškolského vzdelávania stagnuje
- obsadzovanie funkčných miest docentov a profesorov je podmienené vedecko-pedagogickými titulmi
- voľby rektora a dekanov sa uskutočňujú výhradne vo vnútornom prostredí
- správne rady majú malé zastúpenie externých členov a malé kompetencie

b) **splnenie cieľov (dosiahnutie výsledného stavu)** navrhovanou zmenou,

- riadenie vysokých škôl sa urobí pružnejším, novela ponechá definovanie vnútornej štruktúry na štatúty vysokých škôl,
- štandardná dĺžka štúdia denných a externých foriem štúdia sa novelou zjednotí,
- kvalita poskytovania vysokoškolského vzdelávania sa zvýši novelou v zákone 269/2018, ktorými sa spresnia a zvýšia právomoci SAAVŠ,
- obsadzovanie funkčných miest docentov a profesorov sa nebude smieť podľa novely naďalej podmieňovať vedecko-pedagogickými titulmi
- voľby kandidáta na rektora a výberové konania na dekanov sa uskutočnia podľa novely so zvýšeným vplyvom externého prostredia
- správne rady budú mať po novele vyššie zastúpenie externých členov a zvýšené kompetencie

c) **súlad skutočných vplyvov s predpokladanými vplyvmi**,

Kritériá a výsledkové indikátory na monitorovanie cieľov za príslušné obdobie budú stanovené v Dlhodobom zámere vo vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti pre oblasť vysokých škôl (ďalej len „dlhodobý zámer ministerstva školstva“), ktorý vypracúva, každoročne aktualizuje a zverejňuje ministerstvo školstva podľa § 102, ods. 2, písm. b) zákona 131/2002. Tieto kritériá a výsledkové indikátory budú každoročne monitorované vo Výročnej správe o stave vysokého školstva, ktorú každoročne vypracúva a zverejňuje ministerstvo školstva podľa § 102, ods. 2, písm. c). Oba tieto materiály podľa § 102, ods. 1, písm. b) prerokúva vláda.

d) **výskyt neočakávaných vplyvov**.

Neočakávanými vplyvmi môže byť to, že väčšina vysokých škôl schváli svoje štatúty tak, že do nich iba zreprodukuje aktuálny stav. V prípade týchto vplyvov bude potrebné prispôsobiť finančné nástroje v podobe výkonnostných zmlúv tak, aby aj takéto organizačné štruktúry plnili príslušné výsledkové indikátory.

Čl. II

Účelom navrhovanej novelizácie zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene niektorých zákonov je zavedenie možnosti presunu finančných prostriedkov poskytovaných Agentúrou na podporu výskumu a vývoja (APVV) medzi rozpočtovými rokmi. V súčasnosti si musia riešitelia plánovať rozpočty projektov riešených v APVV na jednotlivé rozpočtové roky a nie je možný presun nespotrebovaných finančných prostriedkov do ďalšieho rozpočtového roku alebo rokov. Uvedená skutočnosť síce podporuje rozpočtovú zodpovednosť riešiteľov avšak neumožňuje im efektívne reagovať na priebeh výskumu alebo na iné

externé okolnosti, ktoré majú vplyv na ich výskum. Predmetnou novelizáciou sa zabezpečí pre riešiteľov projektov výskumu a vývoja väčšia voľnosť pri nakladaní s poskytnutými finančnými prostriedkami, riešitelia budú môcť efektívnejšie a primeranejšie reagovať na priebeh ich výskumných činností a budú teda môcť prispôbovať čerpanie finančných prostriedkov skutočnému priebehu projektu a nie len priebehu, ktoré je často plánovaný až na 4 roky dopredu.

Novelizácia môže mať vplyv na ročné zúčtovanie finančných prostriedkov APVV so štátnym rozpočtom, kedy sa zníži výška finančných prostriedkov, ktoré sa vracajú do štátneho rozpočtu z dôvodu ich nespotrebovania zo strany riešiteľov v príslušnom rozpočtovom roku.

V súčasnosti sa nepredpokladá výskyt neočakávaných vplyvov.

Čl. III

Účelom navrhovanej novelizácie zákona č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja a o doplnení zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov je najmä zavedenie nových foriem hodnotenia žiadostí a internacionalizácia hodnotiacich procesov na Agentúre na podporu výskumu a vývoja (APVV). V súčasnosti je hodnotenie žiadostí v APVV vykonávané najmä Slovenskými a Českými posudzovateľmi a členmi odborných rád, čo môže viesť k vzniku väčšieho množstva konfliktov záujmov, a v konečnom dôsledku k možnosti ovplyvňovania výsledného hodnotenia žiadostí v prospech určitých subjektov.

Cieľom zavádzanej právnej úpravy je zabrániť vznikom konfliktov záujmov kreovaním medzinárodných expertných panelov, ktoré sa majú skladať z medzinárodne uznávaných vedeckých pracovníkov. Súčasne sa zavádza panelového hodnotenie žiadostí, ktorým sa odstráni nebezpečenstvo jednostranného hodnotenia žiadostí iba úzkou skupinou posudzovateľov alebo členov odborového orgánu. Najmä aplikáciou týchto nástrojov očakávame transparentnejšie, efektívnejšie a nediskriminačné hodnotenie žiadostí.

Medzi očakávané vplyvy je možné zaradiť najmä zvýšenie hospodárnosti s nakladaním finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu.

V súčasnosti sa nepredpokladá výskyt neočakávaných vplyvov.

Čl. IV

Cieľom úpravy zákona č. 396/2012 Z. z. o Fonde na podporu vzdelávania v znení neskorších predpisov je najmä zlepšiť činnosť fondu vo vzťahu k možnosti pružnejšie a efektívnejšie reagovať na nové životné situácie a požiadavky študentov a pedagógov, čo priamo vyplýva zo skúseností a každodennej praxe. Úpravou zákona tak dochádza k rozšíreniu a detailnejšiemu zadefinovaniu kompetencií rady fondu vo vzťahu k stanoveniu termínov na predkladanie žiadostí o pôžičku, úpravám pravidiel poskytovania odkladov splátok pôžičiek, či vyprecizovaniu situácií na reálne uplatnenie kompetencií rady fondu v oblasti odpúšťania nesplatených pôžičiek.

Zároveň dochádza aj k úprave ďalších častí zákona s cieľom ich zjednotenia s aplikačnou praxou. V neposlednom rade dochádza k úprave funkčného obdobia orgánov fondu a spôsobu vymenovania riaditeľa fondu čo má prispieť k profesionalizácii činnosti rád fondu a zefektívneniu výkonu činnosti riaditeľa aj prostredníctvom možnosti pravidelného prehodnocovania jeho práce a smerovania fondu pri výberovom konaní.

Súlad skutočných vplyvov s predpokladanými vplyvmi bude možné vyhodnotiť až na základe aplikácie nových pravidiel v praxi, pričom ale nepredpokladáme výskyt akýchkoľvek negatívnych alebo neočakávaných vplyvov.

Čl. V

Novela zákona č. 422/2015 Z. z. reaguje na schválenie Plánu obnovy a odolnosti SR komponent 10 -Lákание a udržanie talentov Reforma 2- Zjednodušenie režimu uznávania dokladov o vzdelaní a odborných kvalifikácií pre vykonávanie regulovaného povolania.

Navrhnutým znením sa má zjednodušiť proces uznávania dokladov o vzdelaní mimo Európskeho vysokoškolského priestoru, ustanovením centrálného príslušného orgánu MŠVVaŠ SR na uznávanie dokladov o vzdelaní – uznávanie stupňa vysokoškolského vzdelania a taktiež odstránením požiadavky pri vysokoškolských dokladoch o vzdelaní – predkladania potvrdenia o akreditácii, pri procese uznávania dokladov o vzdelaní na účely výkonu regulovaného povolania.

Navrhovanými zmenami sa zjednoduší režim uznávania dokladov o vzdelaní zo zahraničia.

Preskúmanie účelnosti čl. V bude vykonávané priebežne po nadobudnutí jeho účinnosti.

Čl. VI

Cieľom navrhovaných úprav je spresniť postup agentúry najmä v súvislosti s vytváraním pracovnej skupiny, sprecizovanie právnej úpravy tak, aby agentúra mohla ukončovať rozhodovania v prípade zistenia pochybení vysokou školou a nedodržiavania právnych predpisov pri konaniach z vlastného podnetu.

Súlad skutočných vplyvov s predpokladanými vplyvmi bude možné vyhodnotiť až po niekoľkých rokoch od prijatia úpravy. Výskyt neočakávaných vplyvov sa neočakáva.

* vyplniť iba v prípade, ak materiál nie je zahrnutý do Plánu práce vlády Slovenskej republiky alebo Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

** vyplniť iba v prípade, ak sa záverečné posúdenie vybraných vplyvov uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. jednotnej metodiky.

9. Vybrané vplyvy materiálu			
Vplyvy na rozpočet verejnej správy z toho rozpočtovo zabezpečené vplyvy, v prípade identifikovaného negatívneho vplyvu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno	☐ Nie	☐ Čiastočne
Vplyvy na podnikateľské prostredie z toho vplyvy na MSP Mechanizmus znižovania byrokracie a nákladov sa uplatňuje:	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Pozitívne	☐ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Áno		☒ Nie
Sociálne vplyvy	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na životné prostredie	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na informatizáciu spoločnosti	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na služby verejnej správy pre občana, z toho vplyvy služieb verejnej správy na občana vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne
Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu	☐ Pozitívne	☒ Žiadne	☐ Negatívne

10. Poznámky

K zákonu č. 523/2004 Z. z.:

V súvislosti so zriadením sekretariátu pre výskum, vývoj a inovácie ako organizačného útvaru Úradu vlády Slovenskej republiky sme neidentifikovali žiadny z vybraných vplyvov na účely vypracovania doložky vplyvov, pričom ani v kapitole Úradu vlády SR z uvedeného titulu nevznikne žiadny vplyv.

K zákonu č. 396/2012 Z. z.:

K § 11 ods. 2 a § 12 ods. 3 návrhu zákona:

Vo vzťahu k úprave poskytovania finančných prostriedkov pre študentov študujúcich na špičkových zahraničných vysokých školách uvádzame, že navrhovanou úpravou sa umožňuje iba efektívnejšie a cielenejšie prerozdelenie finančných prostriedkov určených na pôžičky pre študentov podľa ich reálnych potrieb, čo však nemá za následok (aj vzhľadom na dostatok disponibilných finančných prostriedkov fondu na podporu vzdelávania) žiaden faktický vplyv na možnosť získania pôžičky z fondu inými študentmi. V praxi to pre žiadateľov o pôžičku študujúcich na špičkových vysokých školách bude znamenať, že v závislosti od okolností konkrétneho prípadu bude môcť Rada fondu schváliť pôžičku pre tohto študenta aj v sume vyššej ako je aktuálna suma (t. j. do 5000 eur), pričom vo vzťahu k predpokladanej maximálnej výške pôžičky po prijatí navrhovanej

právnej úpravy môže ísť o sumu aj vo výške 12 000 Eur. Na všetkých žiadateľov o študentskú pôžičku sa aj naďalej budú uplatňovať podmienky a pravidlá poskytovania pôžičiek ako to je podľa doterajšej právnej úpravy.

K § 18 ods. 2 návrhu zákona:

Ďalej vo vzťahu k schvaľovaniu pôžičiek pre študentov študujúcich na špičkových zahraničných vysokých školách uvádzame, že sa ustanovuje možnosť poskytnúť pôžičku pre študentov na úhradu školného ešte pred zápisom na štúdium. Takéto pôžičky by boli účelovo viazané a podmienené preukázaním zápisu na štúdium a potvrdením o úhrade školného najneskôr do 30 dní od poskytnutia pôžičky. V opačnom prípade by išlo o neoprávnené čerpanú pôžičku. Vo vzťahu k čerpaniu pôžičiek nejde o nový typ pôžičiek, ale len o časový posun vyplatenia pôžičky.

K § 13 ods. 6:

K úprave obmedzenia poskytovania odpisu istiny uvádzame, že počet dlžníkov, ktorých zo štúdia vylúčia alebo jednoducho nezískajú aspoň vysokoškolské vzdelanie I. stupňa, je vo vzťahu k maximálnej výške odpisu istiny (t. j. 5% z nesplatennej istiny pôžičky podľa počtu odpracovaných rokov) a priemernej dobe splatnosti pôžičky (cca 7,8 roku) bagateľný počet - odhadom ide ročne najviac o 20 dlžníkov.

K § 13d ods. 3 písm. e) až h):

K návrhu na úpravu podmienok poskytovania odkladu splátok stabilizačnej pôžičky po prerušení štúdia alebo po prerušení výkonu nedostatkového regulované povolania uvádzame, že uvedené sa navrhuje s cieľom vzájomného zosúladenia jednotlivých typov odkladov splátok podľa § 13d ods. 3, ako aj odkladov splátok pre študentov podľa § 13 ods. 3. Touto úpravou dochádza aj k zosúladeniu podmienok poskytovania odkladov splátok stabilizačných pôžičiek s podmienkami poskytovania a splácania stabilizačných pôžičiek podľa zámerov a cieľov uznesenia vlády SR č. 404/2018, pričom túto úpravu nemožno považovať za úpravu vykazujúcu významnú mieru vplyvu na sociálne prostredie adresátov príslušnej právnej úpravy.

11. Kontakt na spracovateľa

Martin Kanovský, odboru stratégií a koncepcií vedy, výskumu a vysokých škôl, martin.kanovsky@minedu.sk

Katarína Cabalová, sekcia legislatívno-právna, katarina.cabalova@minedu.sk

12. Zdroje

Rozpis dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2021, štatistické ročenky CVTI.

13. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov z PPK č. ....

(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 8.1 Jednotnej metodiky)

Súhlasné   Súhlasné s návrhom na dopracovanie   Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením:

14. Stanovisko Komisie na posudzovanie vybraných vplyvov zo záverečného posúdenia č. ....

(v prípade, ak sa uskutočnilo v zmysle bodu 9.1. Jednotnej metodiky)

Súhlasné   Súhlasné s návrhom na dopracovanie   Nesúhlasné

Uved'te pripomienky zo stanoviska Komisie z časti II. spolu s Vaším vyhodnotením: